

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

UGENS OVERSKRIFTER

Dansk parentes

[KONTAKT] SSFs formand advarer imod kun at se det danske som en parentes.

Læs mere på KONTAKT side 4

Ung sammen

[KONTAKT] Der er plads til nogle flere på dette års dansk-tyske JUNGZuSAMMEN-festival.

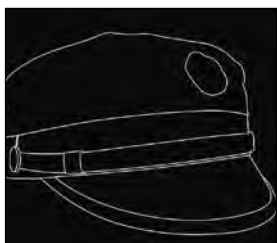
Læs mere på KONTAKT side 2

Våde unge

[KONTAKT] FDFerne på landslejren blev våde men holdt humøret højt.

Læs mere på KONTAKT side 3

Ung berigelse

[KONTAKT] Dansk økonomi ser de sydslesvigske studenter som en berigelse.

Læs mere på KONTAKT side 5

LEDER

Europeada 2020

[KONTAKT] I jubilæumsåret 2020 vil SdU, SSF og BDN gerne have FUENs og mindretallets fodbold-EM »Europeada« til det dansk-tyske grænseland. Men det kommer til at koste. Den 19.-26. juni i år var det tredje gang, FUEN afholdt dette arrangement - den første uge af det officielle EM. Ud over mindretallet i det dansk-tyske grænseland agter ligeledes sloverne i Kärnten/ Øststrig at afholde stævnet i 2020. Det er FUEN-kongressens delegerede, der næste år i maj i Klauenburg i Rumænien beslutter, hvem der får ansvaret for at gennemføre Europeadaen. At løfte en turnering som Europeada er en stor mundfuld, både organisatorisk og økonomisk. Vi taler om et budget på 300.000-500.000 euro. Men det ville naturligvis være et scoop netop i 2020 at kunne byde de europæiske nationale

mindretals mandlige og kvindelige landhold velkommen i vort grænseland. Markeringen af 100-året for genforeningen hhv. folkeafstemningen i 1920 vil først og fremmest finde sted med et dansk-nationalt fortegn, idet genforeningen er den væsentligste begivenhed i Danmark efter 1864. Sønderjylland/ Nordslesvig kom hjem! Parallelt med genforeningsfesten kan grænselandets mindretal bl.a. bidrage med at sætte et særligt fokus på folkeret- og mindretalsforhold set i et europæisk lys. Europeada vil være den perfekte ramme herfor. Én politisk støtte har vi: Det er delstatens mindretalskommitterede Renate Schnack, der allerede i Sydtyrol annoncerede, at Nord- og Sydslesvig gerne vil gennemføre Europeadaen 2020.

SYDSLESVIGSK FORENING

ÅRSMØDEMOTTO 2017

Send et forslag

[KONTAKT] SSFs årsmødeudvalg opfordrer alle i Sydslesvig - og for den sags skyld andetsteds fra - til at aflevere forslag til årsmødemotto 2017; pr. post til Dansk Generalsekretariat/ Kulturfærdelingen i Flensborg eller mail til Nina@syfo.de.

Forslagene bedes indsendt gerne nu (grundet den forestående sommerferie i Sydslesvig) men allersæst medio september.

Der er ikke udlovet nogen belønning, men mon ikke man fra udvalgets side kan finde ud af at spendere en middag et sted i byen med den heldige forslagsstiller?

PLANT ET TRÆ

På årsmødeudvalgets åbne evalueringssæde i mandags i Slesvig, hvor der var pænt fremmøde også fra de andre mindretalsorganisationer i Sydslesvig, kom der også allerede et forslag omkring emnet »plant et træ« - alt efter ønske med og uden relation til reformationens 500 års markering næste år - men altid som udtryk for en handling med fremtidshåbet som perspektiv, ikke mindst hvad angår miljøet.

INDTRYK

På mødet mere end antydedes, at det måske er en god idé at inddrage skoleforeningen mere i årsmøde-planlægningen, især når det gælder børnehaver og skolebørns medvirken. På mødet udtryktes almindelig glæde over, at årsmødet 2016 bar tydeligt præg af unges deltagelse. Men det blev også understreget, at man i pro-

»Plant et træ« - fremsat som forslag for årsmødemotto 2017 - er ikke noget nyt slogan, idet man allerede i årtier i Danmark har haft en almennyttig organisation af samme navn. Den har for øvrigt HKH Kronprinsen som protektor og skriver bl.a. om sit formål: »At plante et træ er en smuk og frodig gave til fremtiden og en hjælp til et bedre miljø og klima. Træer lever af CO2 og producerer ilt. Vi lægger også vægt på, at vores træplantning samler børn og ældre.« Organisationer skaffer penge til træplantning bl.a. gennem salg af Bjørn Wiinblads smukke plakater (hosstænde) for 150 kr.

NEU IM FLENSBURGER RAT

Mogensen følger Kjærsgaard

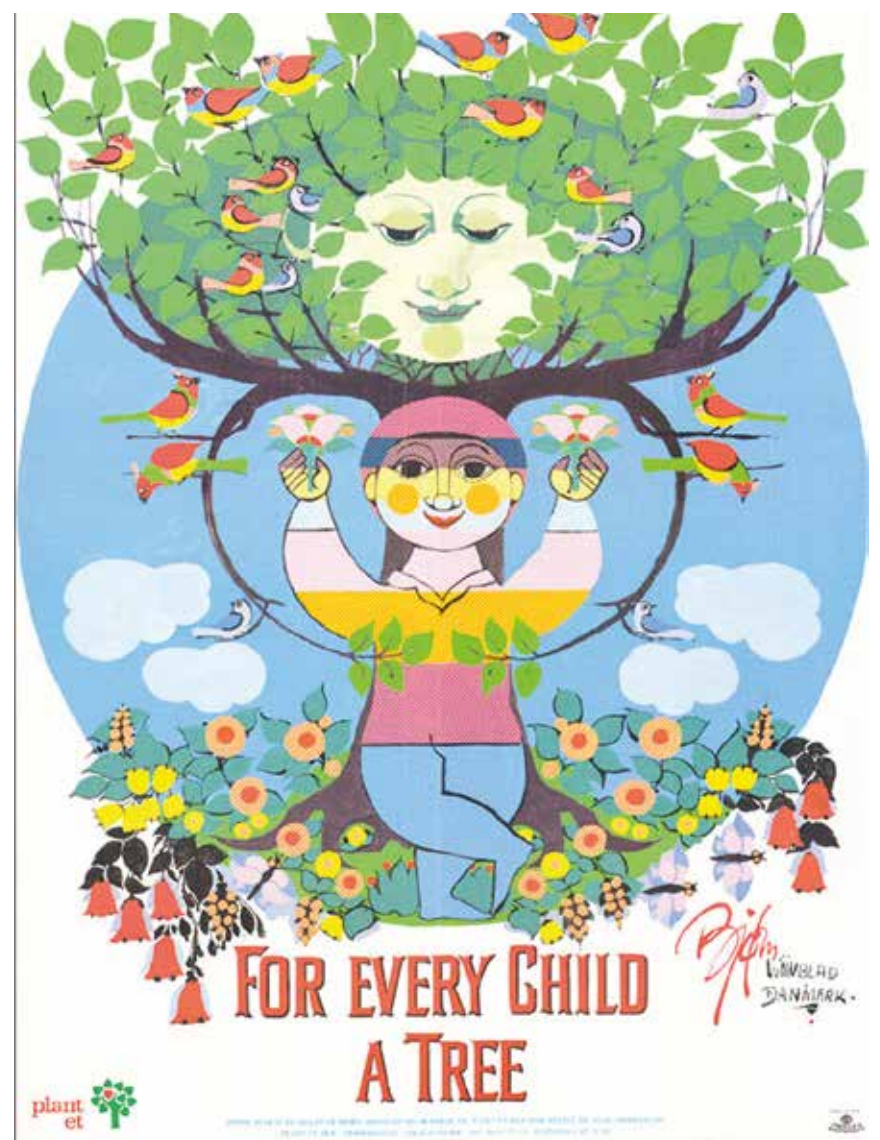
[KONTAKT] Thorsten Kjærsgaard har den Kommunalpolitik og den SSW-Ratsfraktion Flensborg forlænset. Sei Nachfolger ist Pastor Preben Kortnum Mogensen. Preben Kortnum Mogensen kendt som Rathaus gut, schließlich ist er als bürgerschaftliches Mitglied aktiv im Sozial- und Gesundheitsausschuss. Der 56-jährige Pastor ist als Vorsitzender des Flensburger Stadtverbands des dänischen Kulturvereins SSF gut in der Fördestadt vernetzt und freut sich auf seine neue Aufgabe: »Man kann auch als Feierabendpolitiker etwas bewegen und im wahrsten Sinne Gutes tun. Dazu muss man allerdings dicke Bretter bohren. Genau das ist eine sinnvolle Aufgabe.« Mogensen rücker für Thorsten Kjærsgaard nach: »Der Spagat zwischen meinem Job als Geschäftsführer und dem politischen Engagement in der Ratsversammlung ist zunehmend zeitaufwendiger geworden, und lässt sich nicht mehr mit meinen beruflichen Anforderungen vereinbaren. Dies ging zunehmend auch auf Kosten meiner Gesundheit und zu Lasten

der Zeit mit meiner Familie. Ich habe mich darum entschlossen, politisch kürzer zu treten und mein Mandat zurückzugeben. Diese Entscheidung hatte ich lange vor mir her geschoben; aber es zeigte sich keine andere Möglichkeit.« Thorsten Kjærsgaard hat seine Entscheidung am 6. Juli der Stadtpräsi-

dentin mitgeteilt. SSW-Fraktionsvorsitzende Susanne Schäfer-Quäck bedankte sich bei Kjærsgaard: »Die gemeinsame Arbeit mit Thorsten hat mir persönlich große Freude gemacht. Thorsten hat die Positionen der SSW-Fraktion geschärft. Tusind tak.«

ÅRSMØDE DATOER

Datoerne for de næste årsmøder blev også bekendtgjort hhv. korrigeret: 9.-11.6.2017, 1.-3.6.2018, 24.-26.5.2019, 26.-28.7.2020. Sidstnævnte finder sted så sent p.g.a. af markeringen af 100-året for den organiserede etablering af det danske mindretal.

plant et træ

Preben K. Mogensen. (Archifoto: Martina Metzger)

Thorsten Kjærsgaard. (Archifoto: Sebastian Iwersen)

DANSK KIRKE I SYDSLESVIG

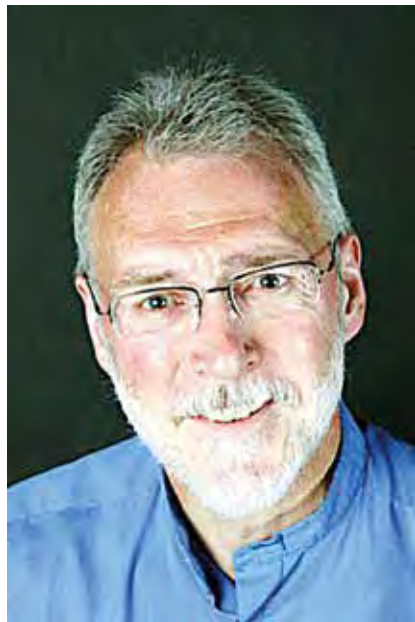
Danske gudstjenester

[KONTAKT] 8. s.e.trin., søndag den 17. juli, Matt. 7, 22-29.
Aventoft Kirke, 14, Bach Nielsen
Bredsted, se Aventoft
Egernfærde, 10, Mønsted
FL Ansgar, 10, Hougese
FL Helligåndskirken, 10, Jacobsen
FL Sct. Hans, 10, Dal
FL Sct. Jørgen, 10, Egeris
Gelting, 10, Korsgaard
Hanved, se Harreslev

Harreslev, 11.30, Ørsted
Lyksborg, 11.30, Korsgaard
Læk, se Aventoft
Medelby Skole, 9.30, Rønnow
Rendsborg, 11.30, Brask
Skovlund Forsamlingshus, 11.30, Rønnow
SL Ansgar, 10
Vanderup, 11, Kühl
List havn, 11, Hansen (økmensk)

Afsked med Bach Nielsen

[KONTAKT] Efter otte år som præst i Aventoft danske menighed tages der afsked med pastor Jens Bach Nielsen søndag den 17. juli, først ved gudstjenesten i Aventoft kirke kl. 14 og derefter - med kaffebord og ordet er frit - i menighedshuset Am Pegelgraben 2 i Aventoft.
Det ville glæde menighedsrådet, om mange vil finde vej til Aventoft den eftermiddag.
Et par gode ord skal han have med på vejen, for han har altid været flink og nærværende, når der var behov, udtaler menighedsrådsmedlemmerne Birgit Christiansen og Helene v. Guionneau.

Jens Bach Nielsen går efter otte år som præst bl.a. i Aventoft. (Foto: FLA)

FLENSBORGHUS

Sommer-åbning

[KONTAKT] I sommerperioden fra 25. juli til og med den 2. september er der reduceret åbningstid i fællesreceptionen på Flensborghus. Mandage-fredage er der åbent kl. 8 - 12.
Dørklokken er dog sat til i den almindelige arbejdstid på Dansk Generalsekretariat, Dansk Ungdomssekretariat og SSWs landdags-

gruppes Flensborg-sekretariat - men tag gerne telefonisk kontakt på tlf. 0461 144080, inden man tropper op på Flensborghus.
SSFs sekretariat for Flensborg By har reduceret bemanning i perioden og holder helt lukket 1.-14. august.
SSFs sekretariat for Flensborg Amt holder ikke lukket men kører med reduceret bemanning.

JUNGzuSAMMEN

Sidste års kursister ved Dybbøl Mølle. (Foto: GF)

Forvandle grænselandet

[KONTAKT] Hvordan kan grænselandet forvandles fra udkant til forkant? Det spørgsmål er udgangspunktet, når godt 50 unge fra Danmark og Tyskland om kort tid mødes på højskolekursus JUNG zuSAMMEN 2016. Og der bliver lyttet til de unges ideer fra politisk side, i de slesvig-holstenske ministerier, i Region Syddanmark og i Folketinget.

JUNG zuSAMMEN 2016 er et kreativt kursus, hvor deltagerne møder fremtidsforskere, introduceres for innovative metoder og selv kommer med bud på, hvordan grænselandet kan fornyes. Ideerne præsenteres for politikere, erhvervsfolk og andre aktører, heriblandt den slesvig-holstenske miljøminister Robert Habeck (Grøn) og folketingsmedlemmerne Mette Krarup (DF), Mette Bock (LA) og Susanne Eilersen (DF).
Udgangspunktet for kurset, der afhol-

des for tredje år i træk, er det grænseoverskridende møde og samarbejdet mellem den danske og tyske side, forklarer Merlin Christophersen fra Grænseforeningen, der er projektleder på JUNG zuSAMMEN.

"Kulturmødet er den bedste forudsætning for at tænke innovativt. Vi har hver især vores egne overbevisninger om, hvordan verden er skruet sammen. Men i mødet med andre kulturer bliver vi udfordret til at tænke i nye baner", siger Merlin Christophersen. De forrige års kurser viser, at der ikke er grænser for, hvad de unges ideer kan indebære.
Sidste år var en af de mest innovative ideer en hyperloop-bane - en slags rørpost for passagerer og gods, der skydes afsted med lydens hastighed - der skal forbinde grænselandets byer med hinanden, og samtidig knytte grænselandet til de store metropoler,

såsom Hamborg og København. "De unge får frie tøjler til at tænke ud af boksen, men vi forsøger at give dem de bedste rammer til at gøre det", siger Merlin Christophersen, der pointerer, at kurset i bedste højskoleånd ligeledes lægger stort fokus på det sociale samvær med fester, udflugter og sjove aktiviteter.
JUNG zuSAMMEN 2016 løber af stablen fra den 31. juli til den 13. august på Højskolen Østersøen i Aabenraa og Nordsee-Akademie i Læk, der afholder kurset i samarbejde med Grænseforeningen.
Kurset støttes af Region Syddanmark, delstatsregeringen i Slesvig-Holsten og Toosbuys Fond.
Der er stadig få ledige pladser til en pris på 750 kr. for 14 dages højskole. www.jungzusammen.dk.

HANNE BAY LÜHRSEN

Smykkedesigner Hanne Bay Lührssen har værksted og galleri i Flensborg. Her laver hun sine smykker, der er kendetegnet ved en klar formgivning med geometriske former. (Foto: privat)

Med i København igen

[KONTAKT] Den flensborgske smykkeformgiver Hanne Bay Lührssen er atter repræsenteret på Nordens største og smukkeste kunsthåndværkermarked på Frue Plads i København 11. til 13. august - i bod nr. 75.
130 professionelle kunsthåndværkere

og designere forvandler pladsen med ægte markedsstemning og værker i glas, keramik, tekstil, smykker, flet, træ og andet torsdag kl. 12-19, fredag kl. 10-19 og lørdag kl. 10-16.
www.bayluhrssen.eu

SYLTFUNK

Auf Sendung

[KONTAKT] Als erstes kommerzielles lokales Hörfunkprogramm in SH ist Syltfunk - Sörling Radio seit sechs Wochen auf UKW auf Sendung. Auf Sylt und dem angrenzenden Festland kann das Programm auf den Frequenzen 88,1 MHz und 100,3 MHz empfangen werden.
Bisher war Syltfunk - Sörling Radio im Internet zu hören. Nun informiert das Radioprogramm Einwohner und Touristen auch über UKW über aktuelle Nachrichten, liefert Berichte aus der Region und bewegt sich musikalisch auch abseits des Mainstreams. Im Mittelpunkt stehen neben lokalen Nachrichten auch Beiträge in den regionalen Minderheitensprachen Dänisch und Friesisch.

Wegen frequenztechnischer Probleme ist noch kein Sendestart für ein lokales kommerzielles Hörfunkprogramm in der Region Lübeck erfolgt.
Die Vergabe nicht-kommerziellen Hörfunks in den Regionen Flensburg, Rendsburg und Neumünster ist wegen nicht geklärter Finanzierung ausgesetzt.

UGEN DER KOMMER

14. SSFs sekretariater er lukket p.g.a. en personaleudflugt

15. Ældreklubben **Flensborg-Duborg**: Kaffetur til Langballe fra Junkerhulvej kl. 14.30
Slesvig SSF-distrikt Frederiksberg: Grill og hygge i haven ved forsamlingshuset Mansteinstr. 9 kl. 19
SSF-distrikt **Mårkær**: Hygge ved børnehaven fra kl. 15 og grill for alle fra kl. 18

16. Helligåndskirken **Flensborg**: Middagskoncert kl. 12
SdU: Petanque kvalifikationsstævne til LM for 4-mands hold på banerne i **Tarup** kl. 10
SSF-distrikt **Æggebæk/Langsted**: Tidevandstur kl. 16
Vanderup UF: Petanque med plattysk runde
SSF-distrikt **Tønning**: Familieudflugt til Givskud Løvepark
SSF-distrikt **Dannevirke**: Udflugt til Legoland fra p-pladsen ved brandværnet kl. 8
SSF-distrikt **Skovby**: Grill ved Hærvejshuset kl. 17

17. SSF-distrikt **Kiel Pris/Klaustorp**: Kupturnering for hele familien ved Jernved Danske Skole kl. 15
Aventoft menighed m.fl. tager afsked med pastor Jens Bach Nielsen kl. 14 i kirken og bagefter i menighedshuset

19. SSF-distrikt **Bøglund**: Hobby i forsamlingshuset kl. 19

20. SSF-distrikt **Ravnkær**: Strikkecafe i forsamlingshuset kl. 15.30

21. SSF-distrikt **Damholm**: Hobby i forsamlingshuset kl. 15

FDF-LANDSLEJREN

Glade FDFere på portalen til FDF Bredstedts og FDF Flensborgs kredslejr. (Fotos: privat)

Modet svigter aldrig hos FDFerne fra Sydslesvig.

En våd besøgsdag

[KONTAKT] Normalt forbinder alle en FDF-landslejr med sommer, sol og slettesang. Men i søndags var det kun sommer ifølge kalenderen. Derimod var det regn, mudder og udfordringer for de besøgende forældre og andre gæster for at komme ind på en parkeringsplads. Nogle forældre måtte bruge 2 timer for at komme til, fordi der var kødannelse på en ufremkommelig landevej, for så at ende på en mudret mark, hvor der engang var græs. Inde på lejren sad 40 FDFere fra Bredsted og Flensborg ventende på dagens gæster. De første kom omkring kl. 12, og de sidste gæster nåede først frem omkring kl. 16. Jo senere på eftermiddagen forældrene kom, jo større var

glæden hos FDFerne. Selve det kredsområde, hvor FDF Bredsted og Flensborg lå, var efter al den regn et godt område uden smattet jord. Det var heldigvis muligt for vandet at sive ned i jorden, men nedenfor hos nabokredsen var der mudder igen. Heldigvis havde FDFerne beholdt glæden og modet oppe på trods af regn og mudder. Selve ankomsten torsdag sidste uge foregik i tørvej, så alle teltene kunne sættes og bagagen kunne komme på plads. Aftenen sluttede med en officiel åbning sammen med FDFs protektor dronning Margrethe, hvilket var en stor oplevelse ikke kun for de sydslesvigske FDFere.

Ingen køkkentanter på landslejren - alle tager opvasken på skift.

Sådan så det ud mange steder i området.

Om fredagen var der så fortsat etablering af lejren, hvilket væbnerne var ansvarlige for. For piltene var det en piltedag, hvor der var leg og udfordringer sammen med de andre piltene i området. Om lørdagen var der fælles landbyfest i lokalrådet, kaldet Gnisten. Landbyfesten sluttede af med en fælles gudstjeneste for 11.500 deltagende FDFere. FDFerne fra Sydslesvig bor i den større del af landslejren, der bliver kaldt "Det røde rige". Tirsdag glædede alle sig til Sommer-summerens besøg i "Det røde rige". Man kan se reportagen på nettet på dr.dk/ultra.

StA

200 JAHRE ALTE STANDUHR

Zurück in Bredstedt

[KONTAKT] Nach zwei Jahrhunderten kehrte eine über 200 Jahre alte Standuhr, die vom Uhrmacher Bahne Andresen um 1803 in Bredstedt gefertigt worden ist, nach Bredstedt zurück:

Ein Geschenk machte es möglich. Im Antiquitätenhandel hatte Uhrmachermeister Helmut Tüxen das Schmuckstück entdeckt, diese erworben und sachkundig restauriert.

Die Fielmann AG kaufte die Uhr von Tüxen und übergab sie jetzt dem Nordfriisk Instituut. Institutsdirektor Prof. Dr. Thomas Steensen dankte der Firma, vertreten durch den Husumer Niederlassungsleiter Helge Schlemeier und den Kunstexperten Jürgen Ostwald.

Uhrmachermeister Tüxen, der sein Handwerk bereits in achter Generation ausübt, gab Erläuterungen zu Technik und Kulturgeschichte der Uhr. Eine ihrer Besonderheiten ist die Anzeige der Mondphasen. Wenn es sonst von falschehenden Uhren oft heißt: „Die Uhr geht ja nach dem Mond“, so stimmt dies hier kaum. Die Bredstedter Uhr verliert pro Woche nur etwa eine Minute – für ein so altes Chronometer ist das beachtlich gut. Jeder, der den neuen Instituts-Anbau Nordfriisk Futuur betritt, sieht nun mit einem Blick, was die Stunde geschlagen hat.

Text und Foto:

Claas Riecken

Die alte Standuhr schmückt nun den neuen Anbau des Nordfriisk Instituut; v.l.: Prof. Dr. Thomas Steensen, Helge Schlemeier, Helmut Tüxen.

AKTIVITETSHUSET

Fredag, den 22. juli
kl. 16.00

SOMMERFEST I AKTIVITETSHUSET

Kom til en hyggelig afslutning
med sol, sommer og grillmad
& livemusik v/RYNKEROCK

Af hensyn til indkøb beder vi venligst
om tilmelding på tlf. 0461 150140

Aktivitetshuset
Nørregade 49
24939 Flensborg
Tlf. 0461 150 140
www.aktivitetshuset.de

akta
aktivitetshuset

Sommerfest for alle

[KONTAKT] Fredag den 22. juli kl. 16 holder Aktivitetshuset sommerfest i gården, og mon ikke sommeren så kommer for at blive? Medarbejderne byder på sol, sommer og grillmad og i år også på livemusik med bandet Rynkerock.

Alle er hjerteligt velkommen - af hensyn til indkøb bedes om tilmelding på 0461 150 140 eller akti@sdu.de:-) Skulle - mod al forventning - sommerens komme være forsinket, flyttes festen indendørs.

NORDFRIESLAND

Kulturjournal ist da

[KONTAKT] Kulturjournal 2016 - von der Stiftung Nordfriesland herausgegeben - bietet einen Überblick über das Kulturangebot in Nordfriesland. Zusätzlich zu einem Veranstaltungskalender, einer Zusammenstellung der Museen im Kreisgebiet sowie einer Reihe Tipps zu Sonderausstellungen, werden besondere Kulturereignisse und Kulturstätten sowie Künstler in und aus dem Kreis vorgestellt. Titelthema ist das renommierte Festival „Raritäten der Klaviermusik“ und sein 30-jähriges Jubiläum. Durch einen Anbau konnte das Nordfriisk Instituut in Bredstedt seine Arbeitsbedingungen verbessern und sein Angebotsspektrum u.a. um eine multimediale Ausstellung zum Thema „Sprachenland Nordfriesland“ erwei-

tern. Ein ausführlicher Bericht widmet sich der großen Rungholt-Ausstellung im Husumer NordseeMuseum Nissenhaus. Auch berichtet das Blatt u.a. über das neu eröffnete Hans-Momsen-Haus in Fahretoft, das Meerkabarett auf Sylt, den Husumer Kulturkeller, die KZ-Gedenkstätte Husum-Schwesing, und den Besuch des Schweizer Schriftstellers Adolf Muschg in Garding. Das Kulturjournal ist kostenlos erhältlich in den Tourist-Informationen, Rathäusern und Amtsgebäuden sowie Büchereien und Museen in Nordfriesland. Zudem kann es über kulturjournal@nordfriesland.de bestellt bzw. unter www.nordfriesland.de/kulturjournal heruntergeladen werden.

SEND FOTOS

Brev fra Berlin

[KONTAKT] Jeg hedder Lisa-Lotta og er dimittend fra Duborg-Skolen 2006. Lige nu bor jeg i Berlin og er i gang med mit kandidatprojekt i visuel kommunikation på Kunsthochschule Berlin-Weißensee. Efter gymnasiet flyttede jeg først til København og er siden flyttet til Berlin. Begge steder blev jeg, især af yngre mennesker mødt af uforstående blikke, når jeg fortalte at jeg er fra Sydslesvig og denne situation kender mange sydslesvigere sikkert også til. Det vil jeg gerne gøre noget ved, og det kan KONTAKTs læsere hjælpe mig med:

Jeg er i gang med at samle ting og der tilhørende historier, som jeg vil lave en udstilling om nutidens Sydslesvig med. Udstillingen bliver et slags Wunderkammer, en samling af ting med forskellige historier, der har den fælles nævner at tingens ejer er en del af det danske mindretal.

Ved at samle vidt forskellige historier om genstande kan jeg flette et net af forskellige synsvinkler, der sammen giver både flertalsbefolkningen og mindretalsbefolkningen et billede af Sydslesvig i dag. Derfor beder jeg jer om at sende mig ting, der siger dig og måske også andre noget. De må gerne være taget med mobiltelefonen el. lign.

Jeg kontakter jer så. Det er lige meget, hvad din holdning til Sydslesvig er, og hvad for en ting det er. Jo flere historier, jo mere interessant og mangfoldigt bliver projektet. Deltagelse kan ske anonymt hvis det ønskes. Så skriv til mig på lisa@lisa-lotta.dk og del din event. På forhånd tak; jeg håber, at vi snakkes ved snart. <https://www.facebook.com/wunderkammersydslesvig/>

Lisa-Lotta

SSFs FORMAND

Sydslesvig rager alle

[KONTAKT] »Hvor meget Sydslesvig ikke bare rager os, men også Danmark og Tyskland, er kulturministerens tilskyndelse og opfordring på årsmødelørdagens debatmøde til at søge om at få grænselandsmodellen optaget på UNESCOs immaterielle verdenskultur-arvsliste«, sagde Jon Hardon Hansen i sin formandsberetning på mødet i SSFs Hovedstyrelsen den 5. juli:
 »Ligesom frisernes biike er optaget på verdenskulturarvslisten kan det tænkes, at vores mindretalspolitiske model, byggende på Bonn-København erklæringerne, med dens positive virk-

ning på udviklingen af den fredelige sameksistens i det dansk-tysk-frisiske grænseland ville have en chance for at blive optaget.
 Her er det aftalt med Bertel Haarder, at SSF sammen med BDN motiverer en ansøgning til UNESCO i et tæt samarbejde med kulturministeriet i København og forbundsregeringens kulturkommitterede i Berlin.
 Jo, Sydslesvig vedkommer ikke bare os, ikke bare Danmark og ikke bare Tyskland, men hele verden,« sagde SSFs formand.

Mindretal og flygtninge

[KONTAKT] I år bærede OSCEs højkommissær for nationale mindretal, Astrid Thors, FUEN-kongressen i polske Breslau med sin tilstedeværelse, noterede SSFs formand i sin beretning overfor Hovedstyrelsen sidst:
 »Selvom Europa efter mange årtiers fred er nået frem til at påskønne kontinentets både etniske, sproglige og kulturelle mangfoldighed som en rigdom, er der stadigvæk mange mindretal i Europa, der må kæmpe for basale rettigheder som anerkendelse, ligestilling og politisk participation.
 I den aktuelle politiske situation, hvor flygtningeproblematikken har givet højreradikale grupperinger opdrift,

er antallet af konflikter ikke kun mellem borgere og flygtninge, men også mellem flertal og mindretal desværre stigende i mange regioner.
 Netop i forhold til den betændte politiske virkelighed opstået af flygtningesituationen, var Astrids Thors budskab under kongressen, at mindretallene burde inddrages som rådgivere og brobyggere i dialogen for fred.
 For netop mindretallene, der er fortlørlige med at leve i eller mellem to kulturer, kan være gavnlige formidlere og mediatorer i etniske, kulturelle eller nationale konflikter.«

Støtte til to projekter

[KONTAKT] Kaptajn Hansen og Hustrus Sydslesviglegats bestyrelse mødtes den 30. maj i Paludanushuset i Frederiksstad for at syne renoveringen af forsamlingshusets facade og vinduer.
 Til den opgave blev der sidste år uddelt 86.700 dkr. svarende til ca. 12.000 euro. Beløbets usædvanlige størrelse skyldes, at legatportionen består af to års renteaftak (2013 og

2014). I alt kom regningen op på 32.000 euro.
 I dag fremstår Paludanushuset atter på smukkeste vis i bybilledet.
 Legatbestyrelsen har i år besluttet at medfinansiere Taruphus renovering. Træhuset trænger til at males udvendigt. Legatportionen til formålet er på 39.138 dkr. svarende til ca. 5.250 euro.

Brugernes ansvar at holde sprogene i live

[KONTAKT] Den 9. juni havde mindretalskommitterede Renate Schnack inviteret repræsentanter for Slesvig-Holstens tre mindretal og regionsproget plattysk til landdagen i Kiel for at overvære ministerpræsident Torsten Albig's fremlæggelse af regeringens sprogpagt-rapport, der fylder på 172 sider, fortalte SSFs formand Jon Hardon Hansen på hovedstyrelsesmødet sidst:
 »Albig pointerede, at mindretals- og regionsprogenes beskyttelse og fremme i de seneste år har forbedret sig. Delstatens efterlevelse af sprogpagtens krav styrker mindretallenes kulturelle identitet.
 Alle seks fraktioner i landdagen kommenterede rapporten positivt og fremhævede, at der i intet forbundsland findes så mange forskellige sprog som i Slesvig-Holsten.
 Men for ministerpræsidenten er der ingen grund til at hvile på laurbærrerene.
 For selv om landets mindretalspolitik er forbilledlig i Tyskland og nyder stor anerkendelse, er opgaven fortsat at sikre de truede sprogs fremtid ved at øge antallet af brugere af chartasprogene.
 Den af alle partier, bortset fra FDP, i

april vedtagne "Lov om styrkelse af de autoktone mindretal" er et stærkt mindretalspolitisk signal.
 Loven styrker den sproglige mangfoldigheds synlighed, bl.a. ved at alle byskilte i Nordfrisland fremover skal være tysk-frisisk dobbelt sproggede.
 Og inden for de næste to år skal myndighederne problemløst betjene mindretalsborgerne på dansk og frisisk.
 Og oversættelse af dokumenter til tysk finansieres af det offentlige.
 Endvidere vil chartasprogene blive tilbudt i de offentlige børneinstitutioner og skoler.
 På Europa-Universitetet i Flensborg oprettes et professorat i mindretalsforskning, mindretalspædagogik og frisisk.
 Grotesk, at parlamentet i Kiel omsider anerkender den sproglige mangfoldighed som en værdi og en merværdi, det gælder at sikre og beskytte, når efter sigende 95% af det danske mindretal slet ikke benytter sig af det danske sprog i dagligdagen.
 For som rapporten pointerer: Sluttelig er det op til familierne og sproggrupperne, altså op til os at anvende sprogene i hverdagen og dermed holde dem i live.«

Det danske som parentes?

[KONTAKT] I sin beretning på hovedstyrelsesmødet i Ladelund 5. juli anstillede SSFs formand Jon Hardon Hansen nogle betragtninger om det danske som parentes:
 »Under det provokerende og joviale slogan "Sydslesvig – hvad rager det os?" holdtes årsmødet den 2. weekend i juni ved stort set godt vejr. Mindretallets folkemøde er en folkefest, hvor mindretallets medlemmer lige siden 1921 synligt indad- som udadtil i det offentlige rum bekræfter hinanden i, at det er danskheden, vi samles om og bygger vort liv på.
 Og at det er danskheden, der forbinder os med det danske folk, det danske Folketing og den danske regering henover den dansk-tyske grænse.
 Derfor kan det danske mindretal kun

mødes med sine nordiske venner og tyske gæster under Danmarks nationalsymbol par excellence - Dannebrog.
 Det er det flag, der forener os i en fælles glæde over, at vi føler os hjemme i det danske sprog og tryk i den danske kultur.
 Det er det flag, vi rejser os for, når det går til tops under musik og sang, optog, taler, opvisning og hyggeligt samvær rundt omkring i Sydslesvigs forsamlingshuse eller under den åbne blå-gule himmel.
 Det er under det flag, vi som ligestillede og anerkendte borgere i det tyske flertalsamfund frit og fredeligt kan udfolde og leve vort danske sindelag i alle dens facetter.

UHØFLIGT?
 Men når jeg hører, at medlemmer af mindretallet oplever det som uhøfligt, at der tales dansk inden for vore mure, har vi et alvorligt troværdighedsproblem.
 Der er ikke noget nyt i budskabet om, at vore medlemmers første sprog er tysk. Det gælder for langt de fleste forældre og deres børn. Sådan har det nærmest altid været.
 En anden ting er, når man har valgt det danske for sig selv og sit afkom, så har man også sagt ja til at tilegne sig dansk og gøre det til sit hjertesprog på modersmålsniveau eller lige der omkring.
 Men hvis det danske blot er en ulidenskabelig parentes i ens liv. En parentes, som svarer til varigheden af ens børns skolegang, ja så kan det ikke undre, at 95% af vore elever og lige så mange forældre nærmest aldrig bruger det danske sprog og derfor ikke virkelig lærer det, selvom de rent faktisk ved deres underskrift har forpligtet sig på at ville lære det.
 Selvom om vi siger, at vi er et sindelags mindretal, så kan vi ikke løbe fra, at et af de væsentligste kendetegn ved det danske er vort sprog.
 Sproget er simpelt hen nøglen ind til kernen af den danske kultur, de danske værdier og den danske mentalitet. Derfor må det danske sprog også rage eller vedkomme os.«

SSFs formand Jon Hardon Hansen: Sproget er nøglen til kernen i dansk kultur, danske værdier og dansk mentalitet. Derfor vedkommer det danske sprog også os.

Deltagelsen i Folkemødet nytænkes

[KONTAKT] »I alt knap 100.000 har deltaget i dialogfesten i de fire dage, Folkemødet i Allinge varede. I år var Mindretallenes/ Grundtvigs Telt flyttet fra Nordlandspladsen til Cirkuspladsen. Her havde SSF arrangeret en række møder sammen med Sydslesvigudvalget og Grænseforeningen,« fortalte Jon Hardon Hansen Hovedstyrelsen forleden:
 »Om end møderne var godt besøgt, og placeringen af teltet lige ved siden af Folkemødets hovedscene fin, skortede det noget på synligheden for både SSFs, Grænseforeningens og Sydslesvigudvalgets vedkommende.
 Årsagen var den, at hele 13 foreninger deltes om teltet, hvorfor der simpelt

hen var for mange, der skulle have deres roll-ups og andet reklameskiltning placeret i eller på teltet.
 For mange arrangører i et telt, som engang hed Mindretallenes Telt, men nu er døbt til Grundtvigs Telt.
 Omvendt betød de mange brugere af teltet, at debatmøderne var velbesøgte. Og af samme grund var publikum heller ikke i udpræget grad som i tidligere år gengangere.
 Selvom møderne kredsede lidt om de samme problemstillinger, var der opbakning til at debattere spørgsmål som "Hvor går din grænse?" eller "Er der grænser for danskhed?" eller "Hvad kan vi lære af grænselandet?" eller "Hvad skal flertallet med mindre-

tallet?"
 Et emne skilte sig dog ud, da udenrigsministeren Kristian Jensen på 30 minutter præsenterede regeringens tanker om dens Tysklandsstrategi.
 Der ingen tvivl om, at SSF som mindretallets folkelige kulturforening fortsat skal deltage ved Folkemødet og synliggøre de dansksindede under dialogfesten i Allinge.
 Men tiden er sikkert kommet til at nytænke indhold, telt og antallet af samarbejdspartnere, når Folkemødet 2017 skal planlægges sammen med Grænseforeningen, Sydslesvigudvalget og Grundtvigs Forum.«

Bidrager til en hvidbog

[KONTAKT] DialogForumNorden, hvor SSF er medaktør, er blevet opfordret til at medvirke ved videreudviklingen af delstaten Slesvig-Holsten. Det fortalte SSFs formand Jon Hardon Hansen i sin beretning på mødet i Hovedstyrelsen sidst:
 »I forbindelse med markeringen af den slesvig-holstenske landdags 70 års jubilæum i Kiels Schauspielhaus havde statssekretær Thomas Losse-Müller inviteret DialogForumNorden til et informations- og diskussionsmøde om delstatens udviklingsplan - LES 2030/ "Landesentwicklungsstrategie Schleswig-Holstein 2030".
 I erkendelsen af, at Slesvig-Holsten er udkant i Tyskland og i ønsket om ikke at blive hægtet af i disse globaliserings tider, har delstatsregeringen udgivet en såkaldt "Grünbuch", der dokumente-

rer delstatens aktuelle udviklingsstadie. Bogen danner grundlag for en diskussion om landets fremtidige udvikling, som aktører fra den politiske verden, erhvervslivet, videnskaben, mindretal og civilsamfundet skal medindrages i.
 "Grønbogen" skal blive til en hvidbog, der detaljeret kortlægger de strategiske mål og vejen henimod dem.
 Ni strategiske retningslinier lægges der særligt vægt på i diskussionsoplægget: Det er udviklingen af digitaliseringen, det er livskvalitet, det er afvandringen fra land til by og omvendt, det er uddannelse, det er fremme af erhvervslivet, det er infrastrukturen/ mobiliteten, det er naturbeskyttelse, turisme og landbrug, det er det grænseoverskridende samarbejde omkring Region Sydjylland, Femern Bælt, Østersøregionen Baltikum, Skandina-

vien, den globale verden og endelig indvandringen af unge, af kvalificeret arbejdskraft, migranter og flygtninge.
 Grønbogen udpeger nogle åbenlyse unikke kendetegn for Slesvig-Holsten, som der skal slås mere mønt på fremover.
 Det er vind, vand, natur og nærheden til Skandinavien samt den store sproglige og kulturelle mangfoldighed og den gode sameksistens mellem flertal og mindretal, med andre ord vor grænselandsmodel.
 Det er omkring emner, som det grænseoverskridende samarbejde, vores kendskab til de nordiske samfund og vores fortrolighed med det mangfoldige samfund, at regeringen opfordrer os til at bidrage til hvidbogens endelige formuleringer omkring landets udviklingsstrategi.«

DE SKABTE OPMÆRKSOMHED

Stiml-sammen på Søndertorv: Tambourkorps, ringridere og et pænt antal nysgerrige.

Bjørneskindshuer i Flensburg

[KONTAKT] Torsdag sidste uge var der ikke blot bjørneskindshuer at se i Flensburg; der var også musik ved den kgl. livgardes tambourkorps (15 mand og 1 kvinde) - ledsaget af repræsentanter for ringridningen 8.-11. juli i

Sønderborg; tre af dem ligeledes i iøjnefaldende uniformer og på særdeles flotte heste.

Hele arrangementet, som Sønderborg-ringriderne og byen Flensburgs kulturafdeling stod for, og som SSF

ydede teknisk assistance til, var målrettet på at lokke flensborgere og andet godfolk, der villigt tog imod de omdelte informationsblade om ringridning, til at komme til Sønderborg de dage.

Hendes Majestæts gardere er ikke hverdagskost i Flensburg.

I KAMPEN OM AT FÅ ET ARBEJDE

Sydslesvigerne giver danskerne baghjul

[KONTAKT] For første gang undersøges sydslesvigernes bidrag til det danske samfund, og de første resultater viser, at sydslesvigerne i Danmark tyder på at være en sand gevinst for Danmark. De bidrager positivt til det danske samfund. Danskerne fra syd for grænsen er særligt gode til at finde et arbejde. Bedre end danskerne. Dimittender med sydslesvigsk baggrund har nemlig lavere ledighed end dimittender med dansk og international baggrund, lyder konklusionen på undersøgelsen af ledighed i årene efter endt uddannelse.

Det viser undersøgelsen, der er foretaget i juni 2016 af analysevirksomheden Moos-Bjerre & Lange. At ledigheden for sydslesvigiske dimittender er lavere end for både dimittender med dansk og anden international baggrund betyder, at personerne med sydslesvigsk

baggrund hurtigere tilbagebetaler deres uddannelse, bidrager til samfundøkonomien gennem skat og samtidig trækker mindre på offentlige ydelser. Konklusionen på undersøgelsen glæder generalsekretær Jens A. Christiansen, Sydslesvigsk Forening (SSF). "Det er glædeligt sort på hvidt at se, at de unge, der tager til Danmark for at uddanne sig og virke i det danske samfund, klarer sig godt og også er en gevinst for Danmark," siger han.

BEDRE TIL AT FÅ ARBEJDE

For de sydslesvigiske dimittender var den gennemsnitlige ledighedsprocent på 5,4% - hele 24% lavere end danske og 14% lavere end internationale dimittender. Undersøgelsens tal viser den gennemsnitlige ledighed tre år efter endt uddannelse for dimittendårgangene

2009-2013.

Jens A. Christiansen mener, at der ligger flere forklaringer bag: "For det første kigger vores unge i Sydslesvig i retning af Danmark, som de føler et særligt bånd til. De er derfor motiverede for at gøre det godt. For det andet spiller det ind, at de har dobbelte kompetencer, fordi de udover god dansk uddannelse og kultur også har en stor sproglig, kulturel og samfundsmæssig forståelse for Tyskland, som jo er Danmarks største eksportmarked," siger han.

FAKTA

Gennemsnitlig ledighed for dimittender 3 år efter endt uddannelse: Danske dimittender: 7,1% Internationale dimittender: 6,3% Sydslesvigiske dimittender: 5,4%

FRIEDRICHSTADT

Kulturnacht 27. August

[KONTAKT] Kunst og Musik bei einem Abendspaziergang durch ein heimeliges Städtchen am Wasser genießen – dieses Erlebnis bietet die Kulturnacht Friedrichstadt am Sonntag, 27. August von 18 bis 24 Uhr. An 20 Orten, vom Wohnhaus über Ladengeschäfte bis zur Kirche, sind Werke von über 30 Künstlern zu sehen. In der Ehemaligen Synagoge wird die Kulturnacht um 18 Uhr von der Vize-Kreispräsidentin Nordfrieslands Margarethe Ehler eröffnet. In der Kultur- und Gedenkstätte am

Binnenhafen beispielsweise sind Arbeiten iranischer Illustratoren zu sehen. Dazu spielt die Folk-Band „Torpus & The Art Directors“. Im Stadtmuseum „Alte Münze“ spielt die Schülerband „quick time players“. Für den Eintritt in alle Ausstellungsorte erwirbt man einmalig ein Armband in der Touristeninformation oder in der Buchhandlung Jan Stümpel. Es kostet im Vorverkauf 6, an der Abendkasse 8 Euro.

www.kulturnacht.sh

GÅRDFESTIVAL

3. august kl. 20.30 mødes skandinavisk jazz med en blanding af indiepop, country, blues og rock i den danske kvartet Offpiste Gurus på Dansk Centralbibliotek i Flensburg; med sangerinden Trinelise Væring og bl.a. den geniale Fredrik Lundin og dennes saxofoner.

Choir of Young Believers består af Jannis Noya Makrigiannis og hans venner fra København. 6. august kl. 20.30 spiller de orkestral indiepop, som de har stor succes med over hele verden, på Duborg-Skolen. Young Believers optræder altid i skiftende konstellationer. (I samarbejde med SSF. Billetter til nedsat pris for SSF-medlemmer i forsalg på Flensborghus).

Mød kultur i gårdene

[KONTAKT] Også dette års Flensburger Hofkultur/ Flensborgsk Gårdkultur spænder vidt - med kunstnere, både lokale/ regionale og de, der kommer langvejs fra, og som spreder glæde over en ganske særlig festival 15. juli - 14. august i de flensborgske (bag)gårde, i år også med danske spillesteder. Programmet finder man (udførligt og på tysk og dansk) på www.flensburger-hofkultur.de Her blot i al korthed: Mi Solar, Latin/Jazz, 15. Juli, 20:30 h, Schiffahrtsmuseum, Schiffbrücke 39. www.misolar.de Basta Fou (D), Folk/Chanson, 16. Juli, 20:30 h, Schiffahrtsmuseum, Schiffbrücke 39. www.basta-fou.de/ Atrium Incognitum, Wanderung mit Eiko Wenzel und Hilke Rudolph, 18. und 28. Juli, 16 Uhr, ab Nordertor. Nur Vorverkauf. Ranin, Weltmusik, 20. Juli, 20:30 h, Brasseriehof, Große Straße 42-44. www.nasser-kilada.com 7 Strings Lady Sings, Jazz, 21. Juli, 20:30 h, Pastoratshof, Südermarkt 16. www.7sls-jazz.de/ Le Bang Bang (D), Kammerjazz, 23. Juli, 20:30 h, Phänomenta, Norderstr. 159. www.lebangbang.de Frank Grischek (D), Musikkabarett, 27. Juli, 20:30 h, Braaschhof, Rote Str. 26-28. <http://frankgrischek.de/> Scollo con Cello (IT/ D), Weltmusik, 29. Juli, 20:30 h, Roter Hof, Rote Str. 14. <http://ettascollo.de/> Aalkreih (D), Folk-Blues op platt, 30. Juli, 20:30 h, Roter Hof, Rote Str. 14. <http://aalkreih.bandcamp.com/>

Offpiste Gurus (DK), Jazz, 3. August, 20:30 h, Dansk Centralbibliotek. www.offpistegurus.com/ Friedrich Jr. (D), Chanson/ Neo-Folk, 5. August, 20:30 h, Käte-Lassen-Hof, Holm 49-50. www.friedrichjr.de/ Choir of Young Believers (DK), Orkestral Indiepop, 6. August, 20:30 h, Duborg-Skolen, Ritterstraße 27. <http://ghostly.com/artists/choir-of-young-believers> The Shells (D), Folkjazz, 10. August, 20:30 h, Am Güterbahnhof, Mühlen-damm 21. www.millakay.de/ Strom & Wasser - Reykjavik (ISL/D), Jazz, Rap, Weltmusik. 12. August, 20:30 h, Schiffahrtsmuseum, Schiffbrücke 39. www.strom-wasser.de/ Riddim Posse (D), Caribbean, 13. August, 20:30 h, Schiffahrtsmuseum, Schiffbrücke 39. www.riddimposse.de/ Duo Fado Instrumental (NL/D), Fado, 14. August, 11:00 h, Krusehof, Rote Straße 22. www.fadoinstrumental.nl/ Kinderhofkultur: 31. August-2. September, 14-18 h, Marienkirchhof. **BILLETTER** i forsalg: Print@home under www.flensburger-hofkultur.de, samt via shz-kundecenter, Moin Moin og via Reservix men ikke mere via telefon og mail. Gårdene åbnes kl. 19 for folk med reservation, aftenkassen (tager imod kroner) kl. 20. Elever, studerende og socialpas-indehavere får 50 pct. rabat. Program (også på dansk) m.m.: www.flensburger-hofkultur.de